

Äänestys- ja vaalijärjestys

1. ÄÄNESTYS- JA VAALIJÄRJESTYKSEN TARKOITUS

1.1. Äänestys- ja vaalijärjestys

- sisältää sääntöjä täydentävät määräykset henkilöjäsenien piiristä valittavien edustajiston jäsenien vaalin toimittamisesta
- menettelytavat edustajiston kokouksen etäosallistumisesta
- periaatteet edustajiston kokouksessa tapahtuvissa äänestyksissä ja henkilövaaleissa
- menettelytavat pysyvän estyneisyyden varalta.

1.2. Hallitus voi antaa yksityiskohtaiset ohjeet soveltamisesta. Äänestys- ja vaalijärjestykseen voidaan tehdä muutoksia edustajiston päätöksellä. Muutosesityksestä on mainittava edustajiston kokouskutsussa.

2. EDUSTAJISTON JÄSENTEN VAALI

- 2.1. Liiton sääntöjen 7 § :ssä tarkoitetut henkilöjäsenien ja kaksoisjäsenien piiristä valittavat edustajiston jäsenet ja varaedustajat valitaan vaalilla sääntöjen ja tämän äänestys- ja vaalijärjestyksen mukaisesti joka kolmas vuosi syyskuun loppuun mennessä. Hallitus määrää vaalin tarkemman ajankohdan.
- 2.2. Sääntöjen 8 § :n mukaan vaali voidaan toteuttaa käyttäen postiäänestystä, tietoliikenneyhteyttä, muuta teknistä apuvälinettä tai näiden yhdistelmää. Vaalipiirinä on koko maa ja vaalitapa on enemmistövaali.
- 2.3. Hallitus vahvistaa valittavien edustajiston jäsenien lukumäärän vaalivuoden ensimmäisessä kokouksessaan vaalitoimitusta edeltävän kalenterivuoden viimeisen päivän jäsenluettelon mukaan.
- 2.4. Äänioikeutettuja ja vaalikelpoisia liiton järjestämässä vaalissa, jossa valitaan edustajat edustajistoon, ovat liiton henkilöjäsenet ja kaksoisjäsenet, jotka on hyväksytty liiton jäseniksi viimeistään vaalivuotta edeltäneen vuoden loppuun mennessä ja joilla ei ole vaalia edeltäneen vuoden lopussa maksamattomia jäsenmaksuja. Vaalissa kukin äänioikeutettu voi äänestää yhtä ehdokasta.
- 2.5. Liiton hallitus nimeää viimeistään vaalivuoden ensimmäisessä kokouksessaan sinä vuonna toimitettavan edustajiston jäsenien vaalin vaalitoimikunnan, johon hallitus nimeää viisi jäsentä ja määrää yhden heistä puheenjohtajaksi. Vaalitoimikunnan jäsenistä vähintään yhden tulee olla hallituksen puheenjohtaja tai jäsen.

Vaalitoimikunta on päätösvaltainen, kun puheenjohtaja tai hänen ollessa estynyt, varapuheenjohtaja ja vähintään kaksi muuta jäsentä ovat saapuvilla.

- 2.6. Vaalitoimikunta antaa yksityiskohtaiset ohjeet vaalin toimittamisesta, vaaliluettelon tarkistamisesta, ehdokasasiakirjasta, ehdokaslistojen jättämisestä sekä mahdollisesta oikaisuvaatimuksesta. Ohjeet julkaistaan vaalivuonna jäsenlehdessä tai liiton kotisivuilla.

- 2.7. Kukin äänioikeutettu ja vaalikelpoinen henkilöjäsen ja kaksoisjäsen voi asettaa yhden ehdokkaan edustajiston vaalia varten. Ehdokkaan on annettava kirjallinen suostumus ehdolle asettamistaan varten. Jäsen ei kuitenkaan saa asettaa itseään ehdokkaaksi.

Vaalitoimikunta antaa ohjeet tarvittavista asiakirjoista ja laatii yhdistelmän hyväksytyistä ehdokkaista edustajiston vaalia varten. Ehdokaslistassa nimet ovat aakkosjärjestyksessä numeroituna.

- 2.8. Äänestäminen toteutetaan sähköisesti, postitse tai näiden yhdistelmällä vaalitoimikunnan antamien ohjeiden mukaisesti. Muita kuin etukäteen asetettuja ehdokkaita ei saa äänestää.

Sähköinen äänestäminen voidaan toteuttaa ulkopuolisen palveluntarjoajan vaali-sovelluksella. Postiäänestystä varten vaalitoimikunta lähettää äänioikeutetuille henkilöjäsenille vaaliaineiston ja ohjeet palautuskuoren postittamisesta.

Sähköinen äänestys ja postiäänestys alkavat samanaikaisesti. Sähköinen äänestys voi kestää enintään yhden kolmasosan äänestysajasta. Jos äänioikeutettu henkilöjäsen on äänestänyt sekä sähköisesti että postitse, sähköinen ääni jää voimaan.

- 2.9. Äänten laskeminen toteutetaan vaalitoimikunnan määräämällä tavalla. Vaalitoimikunta määrittelee äänestyslippujen hylkäämisen perusteet ja menettelyn.

Valituksi tulevat eniten ääniä saaneet äänimääriensä mukaisessa järjestyksessä. Seuraavaksi suurimman äänimäärään saaneet tulevat valituksi varaedustajiksi. Äänten jakautuessa tasan ratkaisee arpa.

- 2.10. Mikäli vaalia varten hyväksytyjä ehdokkaita on yhtä paljon kuin liiton sääntöjen 7 §:ssä tarkoitettuja valittavia edustajiston jäseniä, ei vaalitoimitusta toimeenpanna, vaan vaalitoimikunta julistaa ennen vaalien alkamista pitämässään kokouksessa, että edustajiston jäseniksi on valittu ehdokkaiksi hyväksytyt henkilöt.

- 2.11. Ääntenlaskennasta tehdään pöytäkirja, jonka allekirjoittavat hallituksen puheenjohtaja ja kaikki vaalitoimikunnan jäsenet. Äänestysliput ja sähköisessä äänestyksessä todennetut ja kirjatut äänet säilytetään kolmen (3) kuukauden ajan, muut vaaleja koskevat asiakirjat arkistoidaan pysyvästi.

- 2.12. Vaalitoimikunta vahvistaa vaalin tuloksen ja ilmoittaa tuloksen valituksi tulleille.

3. ETÄOSALLISTUMINEN EDUSTAJISTON KOKOUKSEEN

- 3.1. Sääntöjen 7 §:n mukaan edustajiston jäsen voi osallistua edustajiston kokoukseen etänä postitse, tietoliikenneyhteyden tai muun teknisen apuvälineen avulla, jos hallitus tai edustajisto niin päättää. Etäosallistuminen on mahdollista vain kokouksen aikana.

- 3.2. Hallituksen on kokouskutsussa ilmoitettava, mikäli etäosallistuminen edustajiston kokoukseen on käytössä. Kokouskutsussa on lisäksi mainittava etäosallistumisen edellytyksistä, osallistumisen teknisestä toteutuksesta, siihen liittyvästä jäsenen puhevallan käyttämisen mahdollisista rajoituksista sekä siinä noudatettavasta menettelystä.

Kokouskutsussa on lisäksi mainittava, jos kokoukseen osallistumisen tai äänivallan käyttämisen edellytyksenä on ilmoittautuminen kokoukseen etukäteen liitolle viimeistään kokouskutsussa mainittuna päivänä.

- 3.3. Etäosallistumisoikeuden käyttämisestä on ilmoitettava ennen varsinaista kokousta ' hallituksen määräämänä aikana. Edustajiston jäsenellä on oikeus osallistua edustajiston kokoukseen vain tietoliikenneyhteyden ja teknisen apuvälineen avulla, jos hän on ilmoittanut osallistuvansa näin ja kutsussa on mainittu tällaisen liitolle ilmoitettavan osallistumistavan sitovuudesta.
- 3.4. Kokoukseen etänä osallistumisen todentaminen ja kokoukseen osallistuminen toteutetaan käyttämällä kahdensuuntaisen yhteydenpidon mahdollistavaa kokousovellusta tai vastaavaa menetelmää, jonka avulla voidaan välittää samanaikaisesti ääntä ja kuvaa asiakirjoista ja kokouspaikasta.
- 3.5. Etäosallistumisen menettelytavoista edustajiston kokouksen aikana määrätään tarkemmin edustajiston työjärjestyksessä sekä jäljempänä äänestysten ja henkilövaalien osalta.
- 3.6. Jos etäosallistumismahdollisuus katkeaa joltakin edustajiston jäseneltä kesken kokouksen, edustajiston jäsenen on ilmoitettava viipymättä yhteyden katkeamisesta kokouksen etäosallistumista hoitavalla kokousvirkaileijalle tai hallituksen päättämälle muulle henkilölle.

Teknisen häiriön sattuessa pyritään ensin palauttamaan yhteys. Jos yhteyttä ei saada palautettua, kokousta voidaan jatkaa, ellei häiriö johdu kokousjärjestäjästä. Jos häiriö sen sijaan johtuu kokousjärjestäjästä, kokous keskeytetään, kunnes yhteys on palautettu.

Kokousjärjestäjästä johtuvaksi syyksi ei katsota esimerkiksi yleistä tietoliikenneyhteyden katkeamista, edustajiston jäsenen oman tietoliikenneyhteyden katkeamista eikä edustajiston jäsenen vaikeutta saada toimivaa etäyhteyttä toimimaan.

- 3.7. Etäosallistuminen voidaan toteuttaa postitse silloin, kun edustajisto lykkää päätöksenteon jatkokokoukseen.
- 3.8. Hallitus voi antaa yksityiskohtaisia ohjeita etäosallistumisen toteuttamisesta ja päättää mahdollisen ulkopuolisen palveluntarjoajan käyttämisestä.

4. ÄÄNESTYKSET JA HENKILÖVAALIT EDUSTAJISTON KOKOUKSESSA

- 4.1. Edustajiston kokouksessa päätökseksi tulee mielipide, jota on kannattanut yli puolet äänestyksessä annetuista äänistä, paitsi asioissa, joissa yhdistyslain tai liiton sääntöjen mukaan vaaditaan määräänemmistö. Kullakin edustajalla on kokouksessa yksi ääni. Kokoukseen etänä osallistuva äänestää etäyhteysovellusta käyttäen.

Asiaäänestys on avoin, ellei tehdä kannatettua esitystä salaisesta äänestyksestä. Avoin äänestys suoritetaan nimenhuuto- ja vastausäänestyksenä.

Äänten mennessä tasan päätökseksi tulee se ehdotus, jota edustajiston puheenjohtaja ilmoittaa kannattavansa.

- 4.2. Etäosallistumisen osalta ääntenlaskennan oikeellisuus ja äänestyssalaisuuden säilyttäminen toteutetaan normaaliin kokoukseen verrattavalla tavalla edustajiston kokouksen työjärjestyksen määräysten ja hallituksen ohjeiden mukaisesti.
- 4.3. Salainen lippuäänestys suoritetaan nimenhuudon mukaan. Äänten mennessä tasan salainen lippuäänestys ratkaistaan arvalla. Etäosallistumisen osalta salaisessa lippuäänestyksessä käytetään äänestyssovellusta tai vastaavaa menetelmää.

Jos salaisessa äänestyksessä on mukana etänä osallistuvia ja käytettävissä oleva tietoliikenneyhteys tai muu tekninen apuväline ei mahdollista äänestyssalaisuuden täysimääräistä säilyttämistä, salaiseksi äänestykseksi katsotaan äänestys, jossa puheenjohtajalla, sihteerillä, ääntenlaskijoilla ja pöytäkirjan tarkastajilla on tieto etänä osallistuvan äänestyksessä kannattamasta ehdotuksesta. Tällaisessa tilanteessa puheenjohtajan, sihteerin, ääntenlaskijoiden ja pöytäkirjan tarkastajien on pidettävä salassa tiedot siitä, mitä etänä osallistuvat ovat äänestäneet.

- 4.4. Jos pääesitykseen ei ole tehty kannatettua vastaehdotusta, puheenjohtaja toteaa sen ja julistaa päätöksen ilman äänestystä. Hallitukselle esitetyn ponnen hyväksymisestä on kuitenkin aina äänestettävä.
- 4.6. Henkilövaalissa noudatetaan enemmistövaalitapaa, jossa valituksi tulevat eniten ääniä saaneet äänimäärästä riippumatta (suhteellinen enemmistö). Henkilövaali suoritetaan salaisena äänestyksenä. Äänten mennessä tasan arpa ratkaisee.

Jos henkilövaalissa on vain yksi ehdokas, tai vaali suoritetaan yksimielisesti sopuvaalina, ei äänestystä suoriteta.

- 4.7. Edustajiston puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan sekä hallituksen puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan vaali suoritetaan kaksivaiheisena.

Ensimmäisessä vaalissa enemmän kuin puolet annetuista äänistä saanut tulee valituksi (ehdoton enemmistö). Jos ehdokkaita on kolme (3) tai enemmän eikä kukaan ole saanut yli puolta annetuista äänistä, suoritetaan toinen vaali kahden eniten ääniä saaneen ehdokkaan kesken. Toisessa vaalissa enemmän ääniä saanut tulee valituksi. Äänten jakautuessa tasan vaalin ratkaisee arpa.

- 4.8. Hallituksen muiden varsinaisten jäsenten vaali suoritetaan yksivaiheisena siten, että kaikista ehdokkaista äänestetään yhdellä kertaa. Vaalissa saa äänestää enintään niin monta ehdokasta kuin on valittavana.

Hallituksen varajäsenten osalta vaali suoritetaan vastaavalla tavalla.

- 4.9. Edustajiston kokouksessa noudatetaan kokouksen kulun osalta edustajiston hyväksymää työjärjestystä.

5. PYSYVÄ ESTYNEISYYS

- 5.1. Jos edustajiston varsinainen jäsen valitaan edustajiston toimikauden aikana hallitukseen, hänen katsotaan liiton sääntöjen 8 § :n perusteella eronneen edustajistosta. Tällöin hänen tilalleen toimikauden jäljellä olevaksi ajaksi tulee varajäsen.

Mikäli kyseessä on jäsenyhdistyksen valitsema edustaja, tilalle tulee jäsenyhdistyksen valitsema varajäsen. Mikäli kyseessä on henkilö- ja kaksoisjäsenten piiristä valittu edustaja, tilalle tulee henkilö- ja kaksoisjäsenten piiristä edustajiston vaalissa varaedustajaksi valittu.

- 5.2. Vastaavasti menetellään, jos edustajiston varsinaiselle jäsenelle myönnetään ero edustajistosta tai hän muutoin tulee pysyvästi estyneeksi hoitamaan tehtävänsä.
- 5.3. Jäsenyhdistyksellä on myös oikeus halutessaan valita uusi edustaja edustajistosta eronneen tai pysyvästi estyneen tilalle.